

Maturitní okruhy Základy společenských věd 2025/26

1. Vznik a význam filosofie^{MH}

místo filosofie v životě člověka a v lidské společnosti
základní filosofické otázky
filosofické problémy jiných věd

2. Dějiny filosofie^{MH}

hlavní postavy starověké, středověké, novověké filosofie
vývoj filosofických otázek
evropská a mimoevropská filosofie

3. Etika^{MH}

vývoj etiky od starověku do novověku
svědomí, společenský tlak, morální imperativ, morální emancipace jedince
etické otázky v různých oblastech života člověka a společnosti

4. Základní náboženské pojmy^{MH}

náboženství jako společenský a psychologický jev
posvátno, jeho projevy, zacházení s ním
metafyzika, morálka, mystika
náboženský obřad, jeho prvky, jeho smysl

5. Světová náboženství^{MH}

základní rysy křesťanství, buddhismu, islámu, judaismu, hinduismu a případně dalších
náboženských systémů, jejich stručné srovnání

6. Náboženství v životě člověka^{MH}

náboženské prvky ve všedním životě
náboženské naplnění věřícího a bezvěrce, kryptonáboženství a pseudonáboženství

7. Evropská křesťanská kultura^{MH}

přehled evropského křesťanství (katolicismus, reformace, pravoslaví)
Ježíš Kristus jako dějinná postava a jako náboženský pojem
Bible jako literární dílo a jako svatá kniha

8. Jedinec a společnost^{OS/MČ}

poloha jedince ve společenství, sociální skupina, sociální síť
rozvrstvení společnosti, sociální nerovnost, chudoba, diskriminace
aktuální sociální problémy české i globální společnosti

9. Kultura^{OS}

pojem kultury (různá pojetí)
hmotná a duchovní kultura, složky kulturního života
význam kultury pro život jedince a společnosti, péče o kulturní hodnoty
interkulturalita a multikulturalita

10. Stát^{OS/MČ}

teorie vzniku státu, hlavní rysy státu
typy státu a dělby moci
státy na počátku 21. století, český stát

11. Společnost a politické ideologie^{MC/OS}

sféry společnosti a jejich vztahy: kultura, stát, hospodářství
politické ideologie

12. Ústava ČR a správa státu^{MČ/OS}

Ústava ČR a dělba moci
politický systém ČR
veřejná správa a samospráva

13. Demokracie a volby^{MČ/OS}

vymezení demokracie, liberální a neliberální demokracie
přímá demokracie, referendum
volby a volební systémy

14. Terorismus^{OS/MH/MČ}

extremismus, radikalismus a fundamentalismus
sociální souvislosti vzniku terorismu, možná prevence
příklady současných ohnisek terorismu

15. Totalitarismus^{OS/MČ}

totalitarismus, fungování totalitárního režimu, typy totalitarismu
totalitární režimy v dějinách českých zemí a Evropy
totalitární režimy v současnosti

16. Teorie práva^{OS}

právo a moc; právo a mravnost
pozitivní a přirozené právo
lidská práva a jejich deklarace
právní norma a její síla (pyramida právních norem)
právní zásady (principy)

17. Oblasti práva ^{OS}

právo veřejné a soukromé
oblasti veřejného a soukromého práva (uvést též reálné příklady)
právní povolání (soudce, advokát, notář)
soudní systém, soud, soudní řízení

18. Právní forma podnikání a pracovněprávní vztahy ^{OS}

právní forma podnikání, živnostenské oprávnění
smlouvy občansko-obchodního charakteru a pracovněprávní vztahy
práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatele

19. Hromadné sdělovací prostředky (masová média) ^{OS/MČ}

funkce hromadných sdělovacích prostředků ve společnosti, jejich typy
úloha médií v dějinách a v současnosti
potenciál médií, souvisící nebezpečí
svobodný přístup k informacím

20. Důvěryhodnost mediálního sdělení ^{MČ/OS}

informační bublina
objektivita a důvěryhodnost médií a mediálního poselství

21. Občanská společnost ^{OS}

principy občanské společnosti, občanská participace
složky občanské společnosti
občanské ctnosti

22. Občanská angažovanost ^{OS/MČ}

možnosti občana při řešení lokálních i globálních problémů
příklady úspěšných občanských iniciativ ze současnosti
občanská neposlušnost

23. Výroková logika ^{PJ}

výrok a jeho pravdivostní hodnota
základní logické funkce a jejich znění
vztah logických funkcí k pravdivostním hodnotám
negace jednoduchých a složených